

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520201125
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7520201125.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu Mgr. Miloša Greguša a JUDr. Moniky Géciovej, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. K. nar. XX.X.XXXX bývajúcu s matkou zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: Y. J. nar. X.X.XXXX bývajúcej na N. ul. č. XXX/XX vo O. právne zastúpenej JUDr. Martinou Gombošovou advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie na Floriánskej ul. č. 16 v Košiciach a L. K. nar. X.XX.XXXX bývajúceho na E. ul. č. X v N. zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Jarmilou Machovou bývajúcou na Tomášikovej ul. č. 11 v Košiciach v konaní o úprave styku otca s maloletou o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č. k. 18P/152/2020 - 82 zo dňa 23.11.2021 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutých výrokoch o úprave styku otca s maloletou M..

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom upravil styk otca s maloletou nasledovne:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou M. K., nar. XX.X.XXXX., každý párny kalendárny týždeň od piatku od 18:00 hod. do nedele do 17:00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v stredu od 16:00 hod. do 19:00 hod.

V období školských prázdnin a sviatkov je otec oprávnený stretávať sa s maloletou nasledovne:

Počas letných prázdnin každý rok od 1.7 od 9:00 hod. do 15.7 do 18:00 hod., od 1.8 do 9:00 hod. do 10.8 do 18:00 hod., počas vianočných sviatkov každý rok od 25.12 od 9:00 hod. do 18:00 hod., v čase vianočných sviatkov so začiatkom v párnom kalendárnom roku od 28.12 od 9:00 hod. do 2.1 do 18:00 hod. nasledujúceho roka a v čase vianočných sviatkov so začiatkom v nepárnom kalendárnom roku od 2.1 od 9:00 hod. do 6.1 do 18:00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý nepárny rok od Veľkonočného štvrtka od 9:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18:00 hod., počas jarných prázdnin každý párny rok od piatka, ktorý predchádza prázdninového týždňa od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod.

Otec je oprávnený prevziať maloletú pred miestnom bydliska matky. V určenom čase je povinný maloletú v čase určenom na ukončenie styku vrátiť matke do miesta jej bydliska.

Matka je povinná maloleté dieťa na styk riadne a v čas pripraviť, odovzdať otcovi.

Ukladá rodičom a maloletemu dieťaťu výchovné opatrenie, podrobiť sa psychologickému poradenstvu na referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice za účelom zlepšenia komunikácie rodičom ohľadom výchovy maloletého dieťaťa v rozsahu šesť mesiacov.

2. Proti výrokom o styku otca s maloletou podala v zákonnej lehote odvolanie matka s návrhom, aby ich odvolací súd zmenil tak, že upraví styk otca s maloletou M. každý páry kalendárny týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod., každý páry kalendárny týždeň v nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepáry kalendárny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 19.00 hod.. V období školských prázdnin a sviatkov navrhla upraviť styk otca s maloletou počas letných prázdnin každý rok od 1.7. od 9.00 hod. do 7.7. do 18.00 hod., od 1.8. od 9.00 hod. do 7.8. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý kalendárny rok dňa 25.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod., a počas veľkonočných sviatkov každý kalendárny rok vo veľkonočnú nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod.. Má za to, že nie je v záujme maloletej, aby u otca prespávala. Styk sa doposiaľ realizoval tak, že maloletá u otca nespávala, stretávala sa s ním z jeho vlastnej vôle len v sobotu, výnimočne aj v nedeľu, aj keď mal styk upravený širšie. Nikdy mu nebránila v styku s maloletou, dokonca v tejto súvislosti osobne jednala s právnou zástupkyňou otca a navrhovala postupné rozširovanie styku bez prespávania. Otec trval na tom, aby mal maloletú počas celého víkendy, inak o stretnutie nemal záujem. Otec sa nestretával s maloletou ani každý nepáry týždeň v stredu, hoci si počas toho mohol budovať k maloletej vzťah. Poukázala na to, že obaja pracovali na miestach, ktoré sú od seba vzdialené len 50 metrov, v dôsledku čoho ju otec mohol osloviť za účelom stretnutia sa s maloletou a dohodnúť si náhradný termín. Uviedla, že otec telefonuje maloletej, ona do rozhovorov nezasahuje. Má za to, že v konaní by sa mal rešpektovať názor maloletej, že sa chce s otcom stretávať len na jeden deň a nechce u neho spať. Poukázala na to, že maloletá vo svojom rozhovore s kolíznou opatrovníčkou potvrdila, že otec pred ňou kričal na matku. V konaní nebolo preukázané, že by ovplyvňovala maloletú s cieľom devalvovať úlohu otca v živote maloletej. Poznamenala, že maloletá nemá vytvorený bližší vzťah s rodinou otca, a to napriek tomu, že otec býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá sa s maloletou vôbec nestretáva. V spoločnej domácnosti s otcom žije aj jeho brat, ktorý trpí duševnou poruchou a na víkendy si brávali aj ďalšieho postihnutého súrodenca, ktorý je umiestnený v ústave. Nie je to preto absolútne vhodné prostredie na to, aby v ňom maloletá zotrvala dlhšie a prespávala v ňom, a nemôže prispieť k jej zdravému fyzickému a duševnému vývinu. Okrem toho, maloletá sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadrila aj v tom zmysle, že sa nechce stretávať s otcom počas týždňa, keď má školu, ale možno tak raz, alebo dva krát do mesiaca v sobotu, alebo v nedeľu. Uviedla, že u otca sú stále v bazári, kde pracuje a ona sa hrá, nudí sa tam a nepáči sa jej tam, radšej by bola vo svojej izbe, alebo na dvore. Nestotožnila sa s úvahou súdu prvej inštancie, že odmietavý postoj maloletej je len dôsledkom silného emocionálneho pripútania maloletej k nej. Podľa jej názoru, maloletá odmieta u otca prespávať preto, že sa jej nevenuje, rieši si svoje pracovné záležitosti, rozoberá pred maloletou nevhodné témy a nemá vytvorené vzťahy s rodinnými príslušníkmi, ktorí s ním bývajú v spoločnej domácnosti. V konaní bolo preukázané aj to, že otec nemá vytvorené vhodné materiálne podmienky na to, aby maloletá mohla u neho prespávať, hoci konanie vo veci samej trvalo dostatočne dlhý čas. Podľa šetrení kolízneho opatrovníka, otec býva v 3 izbovom prenajatom byte s matkou a bratom, tretia izba slúži len ako úložný priestor, nie je zariadená a vybavená potrebám maloletého dieťaťa. Záverom dodala, že otec prejavil na pojednávaní vôľu rešpektovať názor maloletej, že nemá záujem u neho prespávať, napriek tomu to súd nerešpektoval. Podľa jej mienky, nie je možné zmeniť postoj dieťaťa autoritatívnym rozhodnutím súdu, ale iba trepezlivosťou, postupným získavaním dôvery maloletej a pozitívnou motiváciou maloletej zo strany oboch rodičov.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Vyjadril názor, že vzhľadom na uložené výchovné opatrenie po dobu 6 mesiacov, môže byť nápomocný pri realizácii styku otca s maloletou.

4. Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

5. Výrok rozsudku o uložení výchovného opatrenia nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie

správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o styku otca s maloletou aj s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o styku otca s mal. M., pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre úpravu styku otca s maloletou aj s prespaním, pretože to je v záujme maloletej. Podľa predchádzajúcej dočasnej úpravy styku otca s maloletou realizovanej uznesením Okresného súdu Košice - okolie z 15.7.2020 č.k. 19P/184/2020 sa otec mohol stretávať s maloletou každý páry kalendárny týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý nepáry kalendárny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 19.00 hod.. Maloletá mala v čase tejto úpravy styku formou neodkladného opatrenia 7 rokov, bola výrazne fixovaná na matku. Styk reálne prebiehal tak, že otec sa stretával s maloletou len v páry sobotu, niekedy aj v nedeľu, a to bez prespania, pretože častejšie si to maloletá neželala a otec jej názor rešpektoval. V súčasnosti má maloletá už 9 rokov, k žiadnemu posunu nedošlo napriek tomu, že rodičia dobrovoľne absolvovali odborné poradenstvo na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Matke sa teda za celý čas nepodarilo nastaviť maloletú na to, aby u otca prespávala a trávila s ním viac času, a to dokonca ani vtedy, keď bol otec v rámci svojho styku na výlete s maloletou mimo východného Slovenska, z praktických dôvodov chcel, aby maloletá prespala mimo matky, no maloletá to odmietla, a tak sa museli vraci domov. Práve naopak, maloletá sa pri neskoršom rozhovore s kolíznym opatrovníkom vyjadrila, že otca nemá rada, že jej tzv. „nesadol“, a že sa ohľadom jej prespávania u otca má čakať na rozhodnutie súdu. Za tejto situácie už nebolo možné nechať prespávanie maloletej u otca bez autoritatívneho rozhodnutia súdu a spoliehať sa na trpezlivosť, postupné získavanie dôvery maloletej a pozitívnu motiváciu maloletej zo strany oboch rodičov, ako navrhovala matka, pretože ani jedna z týchto metód sa počas posledných dvoch rokov neukázala ako efektívna a nevedla k žiadnemu posunu vzťahu maloletej k otcovi. Zo zistení kolízneho opatrovníka pritom vyplýva, že maloletá má vek na to, aby mohla prespávať u otca. Nie je preukázané, že by boli stretnutia s otcom pre ňu traumatizujúce. Otca dokonca kolízny opatrovník vníma ako tak citlivého, že vypočuje vôľu dieťaťa a rešpektuje ju. Podľa vyjadrení maloletej je otec milý, zaujíma sa o ňu, avšak nemá ho rada, „nesadol“ jej, chce sa s ním stretávať menej, ako doteraz a nechce u neho prespávať. Odvolací súd neakceptoval takto prejavujúcu vôľu maloletej, pretože aj keď mala v čase jej prejavu 8 rokov a je schopná formulovať svoje názory, nie je schopná posúdiť ich dopad na svoj aktuálny aj budúci zdravý vývin. Odvolací súd na tomto mieste pripomína, že aj keď maloleté dieťa má právo slobodne vyjadriť svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, konečné hodnotenie, resp. posúdenie záujmov mal. dieťaťa patrí súdu, ktorý musí korigovať predstavy a názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho v konkrétnej veci vhodné a čo nie. Úlohou súdu je riešiť situáciu komplexným náhľadom, teda aj s ohľadom na ďalšie relevantné zákonom chránené hodnoty a práva všetkých dotknutých osôb. Odvolací súd tiež konštatuje, že záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného prostredia, teda ich predstavami o výkone rodičovských práv a povinností, pretože prioritným je vždy najlepší záujem mal. dieťaťa. V súčasnosti je už nepochybne v záujme maloletej, aby bola jej naviazanosť na matku postupne oslabovaná, a to súdnym rozhodnutím, pretože z vykonaného dokazovania je zjavné, že prirodzeným vývojom a pôsobením matky by sa tak v dohľadnej a akceptovateľnej dobe nestalo. Aj odvolací súd je toho presvedčenia, že dve prenocovania maloletej do mesiaca a dve poobedia do mesiaca po škole, a postupne aj časť sviatkov a prázdnin sú najvhodnejšou formou postupného rozvíjania vzťahov maloletej s otcom s prihliadnutím na špecifika prejednávanej veci. Nové zážitky maloletej spojené s novou detskou izbou a prespaním u otca, kedy sa otec nebude musieť venovať práci, umožnia efektívnejšie rozvíjať vzťah maloletej k otcovi, ktorý bude pre ňu rozhodne obohacujúci a prospešný pre jej ďalší vývoj. Je potrebné, aby si matka a prostredníctvom nej aj maloletá uvedomili, že aj z ich strany už musí prísť k vystúpeniu z ich komfortnej zóny a k akceptovaniu potreby zmeny súčasnej situácie, pretože táto už nie je ďalej udržateľná. Aj otec má svoje práva a doposiaľ v nich bol už obmedzovaný dosť, keď rešpektoval vôľu maloletej a styku s ňou sa preto čiastočne vzdával, aby bola spokojná a šťastná, čo však malo za následok presný opak toho, čo sa snažil dosiahnuť. Maloletá sa napriek citlivému prístupu otca začala vyjadrovať tak, že ho nemá rada a chce s ním byť ešte menej a matka mu jeho postoj k vôli maloletej ešte aj vyčítala v odvolaní, (nežiadala o náhradné stretnutia a pod.). Styk vo forme v

akej súčasne prebieha už preto neposkytuje maloletej priestor na rozvíjanie vzťahov s otcom a jeho rodinou a tieto nielenže stagnujú, ale sa ešte aj zhoršujú. Odvolací súd pripomína, že právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že „je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča“. Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe nielen právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, ale aj právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nerealizoval z dôvodov, ktoré nespočívajú v osobe oprávneného. Pri úprave styku by tiež mala byť zachovaná proporcionalita rozloženia pri rešpektovaní rovnakých práv každého z rodičov a úprava stretávania pod tento rozsah v prípade, ak má rodič záujem o stretávanie v normálnom rozsahu t.j. 1/2 voľného času dieťaťa, je obmedzením stretávania a súd musí v rozhodnutí odôvodniť, aký záujem dieťaťa ho viedol k obmedzujúcemu rozsudku. Ak je otec schopný sa o svoje dieťa riadne postarať po celú dobu stretávania a má na to vytvorené všetky podmienky, tak ako otec v tomto prípade, potom niet žiadneho zákonného dôvodu na to, aby bol tento styk aj naďalej obmedzovaný. Aj keď otec zatiaľ nemá pre maloletú zariadenú detskú izbu, v súčasnej dobe, keď sú obchody s nábytkom a ostatným zariadením do detskej izby otvorené každý deň v týždni, tak nie je problém za pár hodín tento stav zmeniť a bývanie plne prispôbiť aj prespávaniu maloletej v jeho domácnosti. Bývanie otca spĺňa podľa kolízneho opatrovníka všetky ostatné potrebné požiadavky na pobyt maloletej. Odvolací súd v tejto súvislosti neakceptoval námietky matky na zlé podmienky u otca, pretože tie sú rovnako dané aj cez deň, počas ktorého matka nemala problém s pobytom maloletej u otca.

9. Pretože ani odvolací súd nezistil žiadne relevantné kontraindikácie, ktoré by v záujme maloletej znemožňovali realizáciu styku otca s maloletou počas noci zo soboty na nedeľu, potvrdil napadnuté výroky rozsudku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že podstatou výroku, ktorým bola matka zaviazaná riadne pripraviť maloletú na styk s otcom nie je len praktická príprava zbalenia vecí, ale hlavne cielená a účinná psychická príprava maloletej, aby pochopila, že prespávanie u otca umožní zlepšiť a upevniť ich vzájomný vzťah, že otec je pre ňu rovnako dôležitý ako ona a jej rodina a pozitívne ju nastavila, aby sa na otca a víkend strávený u neho tešila.

10. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)